

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

86-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2010 M. SPALIO 5, 6 d.

Perspektyvinė nuomonė „Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ateities aplinkos politikoje“

(2011/C 15/02)

REGIONŲ KOMITETAS

- įsitikinęs, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį formuojant ES aplinkos politiką, taip jos galėtų geriau įgyvendinti politiką ir prisiimti už ją atsakomybę. Novatoriški daugiapakopio valdymo metodai, įskaitant esamų tinklų ir platformų naudojimą, skatins vietos ir regionų valdžios institucijas aktyviai prisiimti išpareigojimus. Kaip pavyzdį būtų galima paminėti Merų paktą, o ši koncepcija galėtų būti taikoma ir kitose svarbiose ES aplinkos politikos srityse;
- ragina Europos Komisiją apsvarstyti galimybę kartu rengti metinį forumą, kuriame būtų nagrinėjamos vietos ir regionų problemos ir sprendimai taikant ES aplinkos teisės aktus, ir prašo Europos Parlamento kviesti RK į tam tikras EP diskusijas su Europos Komisija dėl Europos aplinkos teisės aktų įgyvendinimo;
- ragina valstybes nares užtikrinti, kad būtų laikomasi atsakomybės pasidalijimo šalies viduje ir kad būtų sukurtos tinkamos konsultavimosi su vietos ir regionų valdžios institucijomis procedūros, taip pat vertikalios „teminės/teisės perkėlimo į nacionalinę teisę grupės“, kurias sudarytų nacionalinių administracijų, regionų ir vietos valdžios institucijų asociacijų ekspertai ir kurios galėtų bendradarbiauti viso politikos ciklo laikotarpiu;
- remia bendrų privalomų aplinkosauginių patikrinimų sistemą. Patikrinimų formos ir turinio detalizavimas turėtų būti reguliuojamas nacionaliniu lygmeniu, o patikrinimų forma ir turinys nustatomas vietos ir regionų lygmeniu, t. y. žemesniu valdymo lygmeniu, remiantis bendraisiais ES nustatytais principais;
- pabrėžia, kad Septintoji Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programa būtų vienas svarbiausių strategijos „ES 2020“ ramsčių, ir kad reikia išsiaiškinti jos poveikį aplinkos politikai. Programoje turėtų būti nustatyti aiškūs tikslai ir grafikai ir išlaikoma bendra teminė dirvožemio apsaugos strategija, įskaitant tikslą priimti Dirvožemio pagrindų direktyvą.

Pranešėja:	Paula Baker (UK/LDAE), Beizingstoko ir Dyno tarybos narė
Pamatinis dokumentas:	Pirmininkaujančios Ispanijos prašymas pateikti nuomonę

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendroji dalis

1. džiaugiasi, kad gali dalyvauti rengiant „Geresnes priemones įgyvendinant aplinkos politiką“ ir Septintąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą, nes vietos ir regionų valdžios institucijos yra labai svarbios įgyvendinant aplinkos politiką ir siekiant apčiuopiamų rezultatų;

2. ypač palankiai vertina vietos ir regionų valdžios institucijų puikiai atliktą darbą aplinkos srityje ir norėtų jas paraginti ši darbą tęsti;

3. pripažįsta, kad teisės aktai nėra veiksmingai taikomi. 2008 m. 23,5 proc. (481) visų ES teisės aktų pažeidimų buvo susiję su aplinka⁽¹⁾; tai rodo, kad ir toliau daroma žala aplinkai ir iškreipiama konkurencija;

4. šia nuomone siekia pabrėžti galimybes didinti aplinkos apsaugos veiksmingumą visais valdymo lygmenimis ir politikos plėtojimo etapais;

B. Geresnis koordinavimas ir valdymas

5. įsitikinęs, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį formuojant ES aplinkos politiką. Taip jos galėtų geriau įgyvendinti politiką ir prisiimti už ją atsakomybę. RK daugiapakopio valdymo koncepcija turėtų būti taikoma ES aplinkos politikoje, taip pat turėtų būti plačiau taikomi bandomieji trišalių ES, nacionalinio ir vietos bei regionų lygmens sutarčių projektai⁽²⁾. Tai leistų iš tikrųjų pasidalyti atsakomybe įvairiais valdymo lygmenimis, kad būtų pasiekti rezultatai, dėl kurių susitarta;

6. mano, kad novatoriški daugiapakopio valdymo metodai, įskaitant esamų tinklų ir platformų naudojimą, skatins vietos ir regionų valdžios institucijas aktyviai prisiimti išpareigojimus ir nereikės priklausyti nuo to, kaip valstybės narės užtikrina ES teisės aktų vykdymą. Europos regionuose ir miestuose galima rasti daug pavyzdžių, kai, valstybei narei nieko nedarant, vietos lygmeniu buvo imtasi plataus užmojo veiksmų, pavyzdžiui, Vietos darbotvarkės 21, kuri priimta 1992 m. „Žemės“ aukščiausio lygio susitikime. Kaip pavyzdį būtų galima paminėti Merų paktą;

7. primygtinai ragina Europos Komisiją išnagrinėti, ar ši koncepcija galėtų būti taikoma kitose svarbiose ES aplinkos politikos srityse, pavyzdžiui, biologinės įvairovės, atliekų ir vandens, triukšmo, oro taršos ir žemės naudojimo, laikantis integruoto požiūrio ir vykdant tarpsektorinį koordinavimą;

8. apgailestauja, kad nepaisant to, jog vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka aiškios užduotys aplinkos apsaugos srityje, ES aplinkos teisės aktai skiriami valstybėms narėms ir jų prašoma paskirti „kompetentingą instituciją“ (retais atvejais „institucijas“), o apie bendradarbiavimą užsimenama ypač retai⁽³⁾;

9. išreiškia savo apgailestavimą, kad Europos Komisijos planuose gerinti ES aplinkos teisės aktus⁽⁴⁾ nepabrėžiami veiksmai geram vietos ir regionų valdymui remti;

10. nurodo, kad pagal Lisabonos sutarties 11 straipsnį Europos institucijos turi palaikyti glaudesnį dialogą ir konsultotis su suinteresuotomis šalimis. Vietos ir regionų valdžios institucijų manymu, ši nauja nuostata suteikia joms galimybių plėtoti savo vaidmenį formuojant ES politiką. Be to, subsidiarumo principą numatyta taikyti ir vietos bei regionų lygmeniu, o Subsidiarumo protokolo 5 straipsnyje teigiama, kad bet kuriame įstatymo galią turinčio akto projekte turėtų būti pateiktas pasiūlymo finansinio poveikio ir jo poveikio reglamentavimui, kurį turi įgyvendinti valstybės narės, įskaitant regionų teisės aktus, vertinimas;

11. mano, kad Europos Komisijos rengiamas poveikio vertinimas turėtų apimti ir vietos bei regionų lygmenį, o teritorinio poveikio analizė turėtų tapti įprasta praktika;

12. ragina Europos Parlamentą ir Tarybą, kai yra keičiami pasiūlymai dėl įstatymo galią turinčių aktų, darančių didelį poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, rengti poveikio vertinimą, panašų į poveikio vertinimą dėl pradinio pasiūlymo;

13. pabrėžia, kad aplinkos teisės aktų įgyvendinimui dažnai reikia daug administracinių ir finansinių išteklių, dalyko išmanymo, specialių gebėjimų ir politinės valios. Poveikio vietos ir regionų institucinėms struktūroms nustatymas gali padėti pagrįsti didesnes finansines paskatas ir užtikrinti reikalingą Europos ir valstybių narių paramą;

⁽¹⁾ COM(2009) 304 galutinis, Europos Komisijos svetainė „Teisės aktų pažeidimų aplinkos srityje statistika“ (angl. *Statistics on environmental infringements*)

⁽²⁾ CđR 89/2009 fin, COM(2002) 709 galutinis

⁽³⁾ Briuselio aplinkos valdymo instituto (IBGE) 2010 m. tyrimas „Regioninis matmuo aplinkos reglamentuose ir direktyvose (angl. *The Regional Dimension in EU Environmental Regulations and Directives*)“, <http://www.eapdebate.org/files/files/study-regionaldimension.pdf>

⁽⁴⁾ COM(2008) 773/4.

14. mano, kad Europos Komisijai labai svarbu turėti bendrų priemonių, kuriomis vietos ir regionų valdžios institucijoms galėtų suteikti pakankamų išteklių nustatytiems tikslams siekti;

15. primygtinai tvirtina, kad reikalinga geresnė komunikacija visais valdymo lygmenimis ir visuose politikos plėtojimo etapuose. Reikia investuoti į informacijos sistemas ir internetines priemones, kurios padėtų užtikrinti, kad ir visuomenė, ir viešosios institucijos gautų skaidrią su aplinka susijusią informaciją. Naudojant informacines ir ryšių technologijas galima sumažinti vietos ir regionų valdžios institucijų dėl atskaitomybės reikalavimų patiriamą spaudimą nesumažinant teisės aktų poveikio;

16. rekomenduoja valstybių narių aplinkos ministerijoms sukurti vertikalias „temines grupes“, kurias sudarytų nacionalinių administracijų, regionų ir vietos valdžios institucijų asociacijų ekspertai ir kurios galėtų bendradarbiauti viso politikos ciklo laikotarpiu;

17. pageidautų, kad ES programa LIFE+ būtų plačiai propaguojama visuose Europos regionuose ir taip būtų skatinami novatoriški veiksmai vietos lygiu, o šios programos „Aplinkos politikos ir valdymo“ dalies poveikis būtų didesnis ir ji būtų žinomesnė;

18. palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą sukurti nuolatinis įgyvendinimo tinklus, kuriuose dalyvautų Europos Komisijos darbuotojai ir valstybių narių kontaktiniai asmenys⁽⁵⁾. Valstybių narių kontaktinius asmenis turėtų remti nacionalinės įgyvendinimo grupės, į kurias būtų įtraukti vietos ir regionų administracijų atstovai;

19. primygtinai ragina Tarybą nedelsti ir imtis tolesnių veiksmų dėl Pasiūlymo priimti direktyvą dėl teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais, kurią 2004 m. priėmė Europos Parlamentas. Tai leistų visiškai įgyvendinti Orhuso konvenciją ir padėtų geriau ir nuosekliau užtikrinti aplinkos teisės aktų vykdymą;

20. primygtinai ragina teismų sistemas, nagrinėjančias pažeidimus ir ES aplinkos teisės aktų nesilaikymo atvejus, keistis informacija;

21. remia Europos Parlamento raginimą sukurti bendrų privalomų aplinkosauginių patikrinimų sistemą, suburti Bendrijos aplinkosauginių patikrinimų pajėgas ir stiprinti Europos Sąjungos aplinkos apsaugos teisės aktų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo tinklą (angl. IMPEL)⁽⁶⁾. Privalomos patikrinimo priemonės gali padėti sumažinti nesąžiningą ES regionų ir miestų konkurenciją, atsiradusią dėl taikomos skirtingos patikrinimo tvarkos, ir užtikrinti, kad teisiniai veiksmai būtų standartizuoti. Tačiau patikrinimų formos ir turinio detalizavimas

turėtų būti reguliuojamas nacionaliniu lygmeniu, o patikrinimų forma ir turinys nustatomas vietos ir regionų lygmeniu, t. y. žemesniu valdymo lygmeniu, remiantis bendraisiais ES nustatytais principais;

22. pakartoja savo rekomendaciją išplėsti IMPEL tinklą ir įtraukti vietos ir regionų lygmenį visose valstybėse narėse. Tai galėtų apimti tvirtų nacionalinių IMPEL tinklų plėtojimą, kad IMPEL rezultatai būtų kuo plačiau žinomi⁽⁷⁾;

C. Veiksmingesnė politikos sričių sąveika

23. palankiai vertina generalinių direktoratų REGIO ir ENV neseniai atliktą darbą siekiant užtikrinti, kad GD ENV veiksmai visiškai atitiktų aplinkosauginius reikalavimus, ir mano, kad taip turi būti suderintas visų departamentų darbas. Strategijoje „ES 2020“ numatyta visa apimanti darbotvarkė vertinama palankiai, tačiau jai reikalingas tvirtas teritorinis matmuo;

24. primygtinai ragina, peržiūrint ES biudžetą po 2013 m. ir skiriant finansavimą ES sanglaudai ir žemės ūkiui, užtikrinti politikos nuoseklumą ir atsižvelgti į poveikį aplinkai;

25. pabrėžia, kad tarp aplinkos teisės aktų įvairių dalių yra nenumatytų prieštaravimų. Pavyzdžiui, atliekų mažinimas turėtų būti reguliuojamas tiek Atliekų pagrindų direktyva, tiek ir Produktų direktyva. Supaprastinus teisės aktus, kad jie būtų aiškūs, paprasti ir orientuoti į rezultatus, taisyklės taptų tikslines, priimtinesnės ir geriau taikomos;

26. pabrėžia, kad Europos Komisija, rengdama ar peržiūrdama Europos teisės aktus, turėtų konsultuotis su vietos ir regionų valdžios institucijomis. Jų patirtis gali padėti iš anksto aptikti prieštaravimus su kitomis politikos sritimis ar numatyti neįgiamą poveikį ir taip padidinti teisės aktų veiksmingumą;

27. ragina supaprastinti taisykles dėl rinkos iškreipimo tose srityse, kuriose šios taisyklės kliudo vykdyti ekologišką viešąjį pirkimą;

28. ragina priimti teisės aktus, skirtus poveikio aplinkai priešastims pašalinti, nes jie yra labai svarbūs siekiant aplinkos apsaugos tikslų ir užtikrinant vietos ir regionų valdžios institucijų įsipareigojimų nuoseklumą. Pavyzdžiui, vietos ir regionų valdžios institucijos negali daryti poveikio automobiliams taikomų išmetamųjų teršalų standartams, tačiau turi pasiekti ES oro kokybės tikslus;

29. pasisako už tai, kad būtų naudojamos rinka grindžiamos priemonės, atspindinčios visą prekės ar paslaugos savikainą, kad vartotojas pirkimo momentu žinotų pirkinio gyvavimo laikotarpiu daromą poveikį aplinkai ir kad būtų akcentuojama gamintojo atsakomybė;

⁽⁵⁾ COM(2008) 773/4.

⁽⁶⁾ 2008 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Rekomendacijos 2001/331/EB, pagal kurią nustatomi minimalūs aplinkosauginių tikrinimų valstybėse narėse kriterijai, persvarstymo

⁽⁷⁾ CdR 36/2001 fin

D. Didesnis vietos ir regionų valdžios institucijų indėlis aplinkos srityje

Valdymo klausimai

30. ragina valstybes nares užtikrinti, kad būtų laikomasi atsakomybės pasidalijimo šalies viduje ir kad būtų sukurtos tinkamos konsultavimosi su vietos ir regionų valdžios institucijomis procedūros. Geras bendradarbiavimas, visų pirma „teisės perkėlimo į nacionalinę teisę grupių“, kurias sudaro nacionalinio, regionų ir vietos administracijų atstovai, skatina abipusį supratimą ir sėkmingą teisės aktų įgyvendinimą⁽⁸⁾;

31. pabrėžia lemiamą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį renkant duomenis aplinkos srityje. Kad ataskaitos ir rodikliai, susiję su ES aplinkos būkle, būtų nuoseklūs, veiksmingi ir patikimi, reikia, kad savivaldybės, regionai ir valstybės narės teisingai pasidalytų atsakomybę, turėtų išteklių ir tinkamai keis-tųsi informacija;

32. ragina užtikrinti funkcijų skaidrumą, visų pirma departamentų, užtikrinančių ES aplinkos teisės aktų vykdymą, ir subjektų, teikiančių aplinkos paslaugas, infrastruktūrą arba atliekančių erdvinį planavimą;

Keitimasis informacija

33. primygtinai ragina nacionalines ir regionų aplinkos ministerijas ir agentūras, dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijų atstovams, parengti rekomendacinius dokumentus, įskaitant konkrečius pasiūlymus dėl priemonių, gairių ir modelių, skirtus procedūroms, kurias turės įgyvendinti vietos ir regionų valdžios institucijos. Be to, reikėtų imtis atitinkamų priemonių, kuriomis būtų siekiama sustiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų, susiduriančių su panašiomis aplinkos apsaugos problemomis, bendradarbiavimą ES;

34. remia naudingą vietos ir regionų valdžios institucijų keitimąsi geros praktikos pavyzdžiais, įskaitant būdus įveikti su informacijos prieiga ir matomumu ar su kalbiniais skirtumais susijusius iššūkius;

Piliečių sudominimas ir jų dalyvavimas

35. sveikina tas valdžios institucijas, kurios įkvepia piliečius dalyvauti nustatant bendrą ilgalaikę kokybiško gyvenimo viziją savo vietovėje, susiejančią aplinkos, socialinius ir ekonominius aspektus;

36. primygtinai ragina remti švietimą ir mokslinius tyrimus, kad sustiprėtų piliečių sąsajos su aplinka. Piliečiai dar nevisiškai supranta, kokį vaidmenį jų gyvenime atlieka aplinka⁽⁹⁾. Vietos ir regionų valdžios institucijos, būdamos arčiausiai vietos bendruomenių, gali skatinti didesnę visų amžiaus grupių piliečių informuotumą;

⁽⁸⁾ CdR 199/2009 fin, CdR 89/2009 fin, EIPA 2009 m. tyrimas „ES teisės aktų institucinis poveikis vietos ir regionų valdžios institucijoms“ (angl. *The institutional impacts of EU legislation on local and regional governments*).

⁽⁹⁾ Remiantis Eurobarometro specialiomis visuomenės požiūrio į aplinką apklausomis (į biologinę įvairovę – 2010 m., į klimato kaitą – 2009 m., į aplinką – 2008 m.), žr. http://ec.europa.eu/environment/working_en.htm

37. mano, kad valdžios institucijos turėtų diegti informacijos sklaidos procedūras, visų pirma pasitelkiant internetą, ir įgyvendinti Orhuso konvenciją⁽¹⁰⁾, kuri suteikia teisę kreiptis į teismus aplinkos klausimais, skatina visuomenę dalyvauti stebint ES aplinkos politikos įgyvendinimą vietos lygiu ir sukuria atitinkamas dalyvaujamosios demokratijos ir atsakomybės vietos lygiu priemones;

38. mano, kad PAV ir SPAV direktyvos yra labai svarbios vietos ir regionų aplinkos politikos ir visuomenės dalyvavimo priemonės⁽¹¹⁾, kuriomis užtikrinama, kad atsižvelgiama į vietos lygmens žinias ir į poveikį sąnaudoms ir gebėjimams;

39. vietos ir regionų valdžios institucijas ragina taikyti supaprastintus ir koordinuojamus viešuosius aplinkos apsaugos kontrolės mechanizmus, kurie sudarytų palankesnes sąlygas laikytis teisės aktais nustatytų prievolių ir skatintų veiksmingumo, skaidrumo ir bendros atsakomybės principais grindžiamus viešųjų valdžios institucijų ir visuomenės santykius;

Finansai ir horizontali integracija

40. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas aplinkos aspektą įtraukti į visas veiklos sritis, pavyzdžiui, ekologišką vietos verslą remti rizikos kapitalu, skatinti neformalius investuotojus, teikti mikrokreditus ir rekomendacijas dėl ekologiško viešojo pirkimo;

41. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas tapti „žaliaisiais tiekėjais“. Viešieji pirkimai sudaro 16 proc. ES BVP, todėl jie turėtų būti vykdomi užtikrinant aukščiausią aplinkos apsaugos lygį. Taigi Komitetas palankiai vertina naująją Viešųjų žaliųjų pirkimų interneto svetainę (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>);

42. pritaria tam, kad būtų išnaudojamos visos Vandens pagrindų direktyvos 9 straipsnyje (vartotojai skatinami taupyti ir siekti efektyvumo) ir Atliekų pagrindų direktyvos 14 straipsnyje (naudotojams turi būti žinomos su aplinka susijusios sąnaudos) nustatytos sąnaudų susigrąžinimo galimybės. Be to, Komitetas ragina panašias ekonomines priemones įtraukti ir į būsimus pasiūlymus;

43. remia nuodugnų planavimo (įskaitant tvarų erdvinį planavimą) derinimą su gamyba ir platinimu, atsižvelgiant į esamas nacionalines planavimo sistemas, kad būtų propaguojamas anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamas vystymasis, tvari gamyba, efektyvus išteklių naudojimas ir atsinaujinančioji energija ir taip sukuriama žaliosios darbo vietos ir skatinamas tvarus augimas, tuo pačiu mažinamas neigiamas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai;

⁽¹⁰⁾ JT EEK Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais

⁽¹¹⁾ CdR 38/2010 fin

44. reikalauja formuojant būsimą aplinkos valdymo politiką, skirtą pasienio regionams ir su bendromis upėmis arba bendrais vandenimis besiribojančioms teritorijoms, geriau pasinaudoti partnerystės programomis, pavyzdžiui, „Euroregionai vietos lygmeniu“, kad būtų daroma įtaka kaimyninėms šalims ir rengiamos bei įgyvendinamos bendros aplinkos apsaugos programos;

E. Koks gali būti RK indėlis

Politikos formavimo etape

45. ragina Europos Komisiją dar ankstyvame politikos formavimo etape dažniau prašyti RK teikti konsultacijas – parengti perspektyvines nuomones;

46. įsipareigoja toliau bendradarbiauti su Europos Komisija vertinant kai kurių pasiūlymų poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms (teritorinio poveikio vertinimas) per RK specialiuosius tinklus, RK subsidiarumo stebėsenos tinklą ir strategijos „ES 2020“ stebėsenos platformą;

Politikos priemonių kūrimo ir sprendimų įgyvendinimo etape

47. įsipareigoja rengdamas nuomones pasitelkti vietos ir regionų valdžios institucijų specialistų sukauptą vietos lygmens patirtį. Tai apima tikslines konsultacijas su konkrečiais RK tinklais, RK subsidiarumo stebėsenos tinklu ir strategijos „ES 2020“ stebėsenos platforma, taip pat klausimų, į kuriuos kviečiamos vietos ir regionų asociacijos ir suinteresuotieji subjektai, organizavimą;

Sprendimų priėmimo etape

48. pabrėžia, kad Lisabonos sutartis sustiprino RK vaidmenį priimančiam sprendimams dėl ES kovos su klimato kaita politikos, nes Sutartyje aiškiai nustatytos privalomos konsultacijos su RK. Be to, palankiai vertina Lisabonos sutarties nuostatą, suteikiančią teisę dar kartą konsultuotis, jei pirminis pasiūlymas dėl įstatymo galią turinčio akto teisėkūros procese buvo iš esmės pakeistas. Ši teisė suteikia RK galimybę rengti pataisytas nuomones;

49. pageidautų sustiprinti bendradarbiavimą aplinkos klausimais su teisės aktų leidėjais – Europos Parlamentu ir Taryba. Europos Parlamento ENVI komitetas galėtų išnagrinėti galimybes rengti bendrus klausimus ir kviesti RK pranešėjus pristatyti svarbiausias Komiteto nuomones. Valstybės narės galėtų kviesti RK sistemingai dalyvauti neoficialiuose Aplinkos ministrų tarybos susitikimuose ⁽¹²⁾;

Gerinant įgyvendinimą

50. ragina Europos Komisiją apsvarstyti galimybę kartu rengti metinį forumą, kuriame būtų nagrinėjamos vietos ir

regionų problemos ir sprendimai taikant ES aplinkos teisės aktus konkrečiose srityse, pavyzdžiui, vandens ar biologinės įvairovės, triukšmo, oro ar atliekų;

51. prašo Europos Parlamento kviesti RK ENVE komisiją į tam tikras ENVI komiteto diskusijas su Europos Komisija dėl Europos aplinkos teisės aktų įgyvendinimo;

52. siūlo išplėtoti Europos ekologijos sostinės apdovanojimo koncepciją ir norėtų pareikšti savo norą dalyvauti atrankos komisijoje. Šiuo tikslu siūlo:

- numatyti biudžeto išteklius nugalėtojams, kad jie galėtų propaguoti su Ekologijos sostinės vardo suteikimu susijusio (-ių) renginio (-ių) ES pridėtinę vertę, kaip ir Europos kultūros sostinės atveju;

- kuo labiau išnaudoti Europos ekologijos sostinės vardo teikiamą naudą ir palikimą miestams, įskaitant nugalėtojų keitimąsi žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais tinkluose. RK galėtų padėti organizuodamas renginius ir informuodamas apie rezultatus RK bei Europos Komisiją;

- kad RK savo europinius renginius, konferencijas ir Komisijos posėdžius rengtų atitinkamoje metų Europos ekologijos sostinėje, nes tai dar labiau padidintų galimybes keistis praktine patirtimi ir geriausia praktika,

- skatinti Europos ekologijos sostines praėjus keleriems metams informuoti apie tai, kas naujo buvo nuveikta tvarios urbanistikos politikos srityje. Jos turėtų būti kviečiamos svarbių europinių renginių metu savo naujais pasiekimais ir vizijomis pasidalyti su kitais miestais ir suinteresuotaisiais subjektais,

- numatyti tokį apdovanojimą, kuris skatintų visuomenę įsitraukti į dalyvaujamąją demokratiją ir prisiimti atsakomybę vietos lygiu, įskaitant regionų matmenį, įtraukiant nuo miestų nutolusias vietas dalyvauti Europos ekologijos sostinės renginiuose;

- pagerinti atrankos procedūrą, pavyzdžiui, numatyti galimybę atrankos komisijai susitikti su galutinio sąrašo miestų atstovais arba apsilankyti tuose miestuose;

- labiau informuoti apie konkursą, o apdovanojimų ceremoniją surengti kartu su RK;

F. Kuriant būsimos aplinkos politikos pagrindą

Septintosios aplinkosaugos veiksmų programos svarba

53. įsitikinęs, kad Šeštoji aplinkosaugos veiksmų programa (AVP) buvo naudinga formuojant dabartinę ES aplinkos *acquis*, todėl reikalinga ir Septintoji aplinkosaugos veiksmų programa;

⁽¹²⁾ CdR 89/2009 fin

54. pabrėžia, kad Septintoji AVP sustiprintų Tvaraus vystymosi strategiją ir būtų vienas svarbiausių būsimos strategijos „ES 2020“, kurioje dažnai minimas „ekologiškas augimas“ ir perėjimas prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ir išteklius tausojančios ekonomikos, ramsčių. Septintoji AVP reikalinga, kad būtų galima apibrėžti, ką šios sąvokos reiškia ir išsiaiškinti jų poveikį aplinkos politikai;

55. mano, kad Septintoji AVP bus naudinga bendrovėms ir vietos bei regionų valdžios institucijoms, nes suteiks struktūruotą ir ilgalaikį pagrindą, reikalingą planavimui bei didelėms investicijoms į infrastruktūrą;

56. nurodo, kad aplinkos politika turi būti įtraukta į visas politikos sritis, nes jos tikslų negalima pasiekti tik konkrečiam klausimui skirtais teisės aktais;

57. būgštauja, kad jei iki Šeštosios AVP, kuri buvo pirmoji AVP – teisinė priemonė su nustatytais privalomais sprendimais, galiojimo pabaigos nepavyks priimti kitos AVP, tai bus vertinama kaip politinės valios stoka šioje piliečiams labai svarbioje srityje;

Galimos Septintosios AVP dalys

58. apgailestauja, kad Šeštojoje AVP nėra aiškios nuorodos į Regionų komitetą ir primygtinai ragina į Septintąją AVP kaip svarbią dalį įtraukti daugiapakopio valdymo principą aplinkos srityje;

59. mano, kad Septintoji AVP yra ilgalaikis strateginis planavimo dokumentas, kuriame turėtų būti nustatyti aiškūs tikslai ir grafikai, atsisakyta santykinų ir pereita prie absoliučių tikslų (pvz., CO2 vienam gyventojui), siekiant sumažinti aplinkai tenkančią naštą, ir suformuluotos aiškios išvados aplinkos srityje remiantis SOER 2010 ⁽¹³⁾;

60. pažymi, kad įgyvendinant Septintąją AVP turėtų būti atsižvelgiama į vietos ir regionų valdžios institucijų įgaliojimus ir politines bei administracines galimybes;

61. laikosi nuomonės, jog turėtų būti atliktas esminis duomenų valdymo ir rinkimo patikrinimas, kad būtų galima tiksliai palyginti ir geriau suprasti geriausios praktikos pavyzdžius;

62. mano, kad Septintojoje AVP turėtų būti skatinama ir toliau taikyti rinkos priemonės derinant jas su reguliavimu. Šeštojoje AVP buvo remiamas ekonominių priemonių naudojimas, kad būtų veiksmingiau naudojami ištekliai ir kiek galima sumažintas poveikis aplinkai. Tose srityse, kuriose buvo laikomasi šio požiūrio, sumažėjo finansinė vietos ir regionų valdžios institucijų našta ir pagerintas teisės aktų įgyvendinimas;

63. reikalauja parengti Septintąją AVP, kad nuo 2013 m. regionai ir miestai galėtų tiesiogiai panaudoti finansinius išteklius, gautus iš prekybos apyvartiniais šiltnamio efektą sukeliančių dujų leidimais, vietinėms programoms, skirtoms kovai su klimato kaita, finansuoti;

64. siūlo numatyti ilgą programos trukmę, mažiausiai iki 2020 m., nes jau dabar turime planuoti iki 2050 m., ir numatyti laikotarpio vidurio vertinimą ir stebėseną bei aiškius veiksmų planus su tarpinėmis užduotimis;

65. siūlo sistemingai siekti išteklių naudojimo efektyvumo ir nustatyti konkrečius tikslus bei grafikus, kaip sumažinti absoliutų sunaudojamų gamtinių išteklių kiekį, ir patvirtinti naują BVP apibrėžtį, kurioje atsižvelgiama į poveikį aplinkai;

66. primygtinai siūlo išsaugoti įvairių politikos sričių sąsajas ir visose srityse, pavyzdžiui, žemėtvarkos ir urbanistikos, judumo mieste, žemės ūkio, miškininkystės, triukšmo, oro taršos ir sveikatos srityse, atsižvelgti į aplinkos tikslus ir reikalavimus;

67. ragina į svarbiausias biudžeto dalis, pavyzdžiui, kaimo plėtra ir žemės ūkis, įtraukti aplinkos tikslus;

68. pažymi, kad 75 proc. ES gyventojų gyvena miestuose ir jiems tenka 75 proc. viso šiltnamio efektą sukeliančių dujų išskiriamo kiekio, tačiau miestai kartu yra švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų centrai. Septintojoje AVP turi būti numatytas aiškus miesto matmuo ir mechanizmas, skatinantis miestus veikti ir suteikiantis jiems galių;

69. pripažįsta, kad dirvožemio būklę bloginantys procesai kelia grėsmę bendriems ES tikslams kovos su klimato kaita, maisto saugos ir biologinės įvairovės srityse. Taigi, bendra teminė dirvožemio apsaugos strategija ir siekis priimti Dirvožemio pagrindų direktyvą turėtų ir toliau būti Septintosios AVP dalis.

2010 m. spalio 5 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

⁽¹³⁾ EEE Aplinkos būklės ataskaita, 2010 m. lapkritis